

Vývoj míry úspor domácností v ČR a vybraných zemích EU

Dana Forišková¹

Abstrakt

Domácností na jedné straně svými výdaji podporují ekonomický růst, ale na straně druhé jsou příjemci pracovních příjmů, podnikají ve svých rodinných firmách, tudíž mají důchod z podnikání a také jsou zdrojem úspor pro financování investic do fixních aktiv. Příspěvek se bude zabývat zhodnocením vývoje míry úspor domácností nejenom v ČR, ale i vybraných zemí EU. Na vývoj míry úspor působí celá řada faktorů, které budou v příspěvku zhodnoceny.

Klíčová slova

míra úspor, disponibilní důchod, spotřeba domácností, hrubé národní úspory, vývoj míry úspor

1 Úvod

Míra úspor je důležitou veličinou pro určení vývoje spotřeby domácností. Domácností v každé ekonomice jsou významné především tím, že svými výdaji podporují ekonomický růst, ale přitom záleží na tom, jak velké je tempo tohoto růstu a dále pak jak velký podíl těchto výdajů je na hrubém domácím produktu. V ČR činí tento podíl asi 60 % a v USA spotřebovávají domácností zhruba dvě třetiny výdajů na HDP. Domácnosti jsou i tvůrci zdrojů úspor pro financování investic. Jejich spořicí aktivity sehrávají významnou úlohu v dosahované míře hrubých úspor domácností. Z makroekonomického hlediska sehrávají domácí úspory důležitou veličinu neboť podmiňují ekonomický růst. Úsporu můžeme definovat jako rozdíl mezi disponibilním důchodem a konečnou spotřebou.

Článek se bude zabývat zhodnocením vývoje a srovnáním míry úspor domácností nejenom v ČR, ale i ve vybraných zemích EU a ve světě za léta 1995 – 2006 a faktory, které mohou mít vliv na vývoj míry úspor.

2 Disponibilní důchod a spotřeba domácností

Při analýze chování sektoru domácností je hlavním ukazatelem disponibilní důchod a to jak z hlediska tvorby, tak i užití. Disponibilní důchod je součtem prvotních a druhotných důchodů domácností, pod které řadíme jak spotřebitelé, tak i podnikatelé. Prvotní důchody jsou vytvářeny z důchodu práce, z půdy a kapitálu a druhotné důchody se skládají ze salda přijatých a vyplacených důchodů z přerozdělení. Hrubý disponibilní důchod vzrostl v České republice za období 1995 – 2003 z 838,7 mld. Kč na 1383,6 mld. Kč.

¹ Ing. Forišková Dana, Ph.D., VŠB-TUO, Ekonomická fakulta, katedra financí, Sokolská tř. 33, Ostrava, mail: dana.foriskova@vsb.cz

Tento příspěvek vznikl v rámci řešení projektu podporovaného Grantovou agenturou České republiky č. 402/08/1234.

2.1 Hrubý disponibilní důchod

Hrubý disponibilní důchod domácností může být využit jak na spotřebu, tak i na úspory, které se v čase mohou měnit. Disponibilní důchod je tvořen z hrubých mezd a platů, které se podílejí na hrubém disponibilním důchodu z 60 %, dále se skládá z důchodů z podnikání, ty tvoří 30 %, z 5 % připadá na důchody z vlastnictví (to jsou důchody z finančních aktiv a z půdy), z peněžitých sociálních dávek a ostatních (do kterých můžeme zařadit náhrady v neživotním pojištění, příspěvky neziskovým organizacím, pokuty, výhry a sázky), které se podílejí na hrubém disponibilním důchodu rovněž z 5 %. Největší nárůst v letech 1995 – 2003 připadl na mzdy a platy, které se zvýšily z 489,3 mld. Kč v roce 1995 na 849,1 mld. Kč v roce 2003, důchody z podnikání se zvýšily v období let 1995 – 2003 z 269,9 mld. Kč na 423,7 mld. Kč. Příjmy z vlastnictví českých domácností klesly za posledních šest let o 31 % ze 110,6 mld. Kč v roce 1998 na 76,4 mld. Kč v roce 2003.² Od roku 1999 dochází k nárůstu rezerv domácností na životním pojištění a penzijním připojištění. Objem těchto finančních prostředků vzrostl za období 1995 – 2003 o 280 %.

2.2 Spotřeba domácností

S růstem disponibilního důchodu zároveň rostla i konečná spotřeba domácností, která se zvýšila ze 724, 8 mld. Kč v roce 1995 na 1812 mld. Kč v roce 2008, což činí nárůst o 150 %. Z grafu č.1 je patrné, že od roku 2001 dochází v ČR k nárůstu disponibilního důchodu, který je však doprovázen také nárůstem výdajů na konečnou spotřebu domácností. Z makroekonomického pohledu je spotřeba domácností chápána jako výdaj na konečnou spotřebu domácností, který zahrnuje hodnotu zboží a služeb pořízených domácnostmi (nutné k uspokojování individuálních potřeb) a zahrnuje se i zde část neplacené spotřeby. Výdaje domácností na konečnou spotřebu vzrostly za sledované období o 547,6 mld. Kč. V tabulce č. 1 je uveden přehled výdajů domácností na individuální spotřebu.

Tab.č.1 Výdaje domácností na individuální spotřebu

	1995 (v mil. Kč)	2003 (v mil. Kč)	Index 2003/1995 (v %)
Potraviny, nealko nápoje	144 946	214 854	148,2
Alkohol.nápoje,tabák	72 170	112 760	156,2
Odívání, Obuv	46 127	69 269	150,2
Bydlení	156 448	296 959	189,8
Vybavení, provoz domácností	45 366	70 349	155,1
Zdravotnictví	9 354	17 679	189,0
Doprava	80 141	131 642	164,3
Spoje	11 730	42 203	359,8
Volný čas	81 951	154 597	188,6
Vzdělání	2 196	7 603	346,2
Stravování a ubytování	36 118	65 936	182,6
Ostatní zboží a služby	38 255	88 581	231,6
Celkem	724 801	1 272 432	175,6

Pramen: www.czso.cz

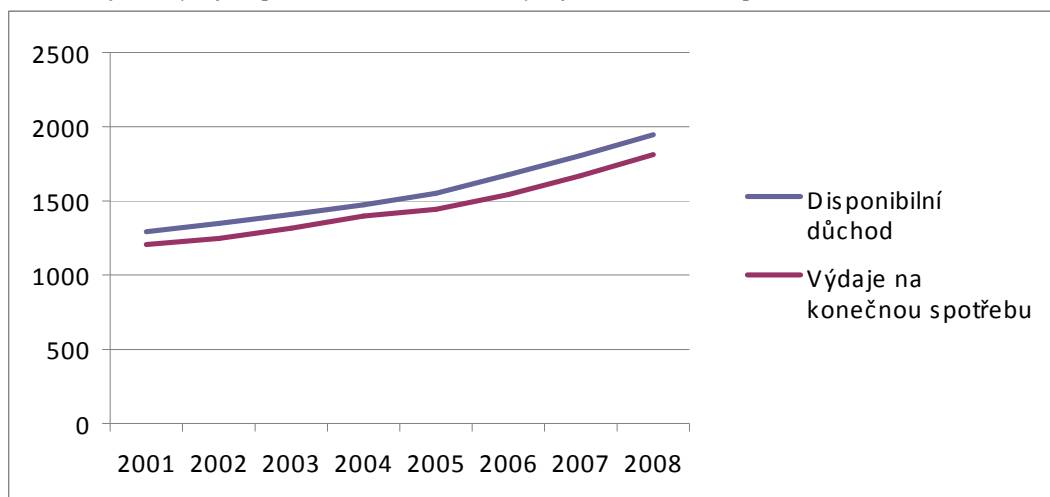
Reálné výdaje na konečnou spotřebu vzrostly za sledované období o 20,7 %. Největší dynamický nárůst byl u spojů, který se zvýšil o 78,5 % a vzdělávání - růst o 50,7 %, nízké přírůstky jsou zaznamenány u reálných výdajů na potraviny a nealkoholické nápoje, které vzrostly pouze o 15,7 %. Dvojnásobně vzrostly výdaje na bydlení, vodu, energii a paliva, to jsou položky, které významnou měrou ovlivňují výdajovou část domácností. Ve struktuře domácností převládají předměty krátkodobé spotřeby, v roce 2005 zaplatily za ně české

² www.czso.cz/csu/csu.nfs/informace

domácnosti 626 mld. Kč, což je o 82 % více než v roce 1995. Za obuv, odívání a dopravní prostředky platí české domácnosti méně, v roce 2005 to bylo pouze 259 mld. Kč.

V porovnání se světem není problémem ekonomického chování českých domácností ani struktura tvorby disponibilního důchodu ani struktura výdajů na konečnou spotřebu, ale poměr úspory a disponibilního důchodu. V grafu č. 1 je uveden vývoj disponibilního důchodu a výdajů na konečnou spotřebu v ČR za léta 2001 – 2008.

Graf č.1 Vývoj disponibilního důchodu a výdajů na konečnou spotřebu v ČR (v mld.Kč)



Pramen: www.mfcr.cz

3 Míra hrubých úspor

Podle ekonomické teorie bývá míra hrubých úspor domácností interpretována jako poměr objemu jejich úspor a objemu hrubého disponibilního důchodu, ale systém SNA 93 (Systém národních účtů) zavedl ještě ukládání příspěvků do penzijních systémů, které před tím byly vykazovány jako finanční transakce, ale nebyly zahrnuty do objemu úspor. Proto podle SNA 93 se míra úspor počítá jako poměr úspor domácností k disponibilním důchodům domácností a k tomu se připočítává změna čistého kapitálu domácností v penzijním připojištění. Pokud však budeme srovnávat míru hrubých úspor, tak musíme mít na zřeteli, že v některých zemích se nepřipočítávají úspory v penzijních fondech a úspory na životním pojištění, proto bude srovnání zkreslené. Dalším problémem, který se při mezinárodním porovnání objevuje je, že míra úspor může být propočítávána a interpretována v hrubém nebo čistém vyjádření, další odlišností je, zda se v ukazateli objevuje spotřeba neziskových organizací, které obsluhují domácnosti. Rovněž při mezinárodním srovnávání se vyskytují rozdíly v legislativním a správním uspořádání. Míra hrubých úspor domácností bývá charakterizována jako poměr hrubých úspor domácností k hrubému disponibilnímu důchodu domácností a vyjadřuje nám průměrný sklon domácností k úsporám, ale tradiční míra úspor neznamená bohatství domácností. „Tradiční“ míra úspor vychází z rozdílů mezi osobními příjmy a výdaji, neberou se v úvahu úspory za předcházející období.

3.1 Mezinárodní srovnání míry úspor

V roce 1995 patřily české domácnosti k nejšetřivějším národům v Evropě, míra úspor byla vykazována ve výši 15,2 %, podobně jako např. ve Francii – 15,8 % a v Rakousku 15,1 %. Naproti tomu země Německo, Irsko a Švýcarsko vykazují v tomto období míru úspor pouze okolo 11,3 %. Od 90. let dochází ve všech evropských zemích ke snížení míry úspor, avšak

české domácnosti vykazují v porovnání s evropskými zeměmi menší míru úspor, např. v roce 2004 vykazuje ČR pouze 5,4 % míry hrubých úspor, ale země Francie, Rakouska a Irsko mají míru úspor okolo 9,1 %. V tab. č. 2 je uveden vývoj míry hrubých úspor českých domácností za období 1995 – 2008.

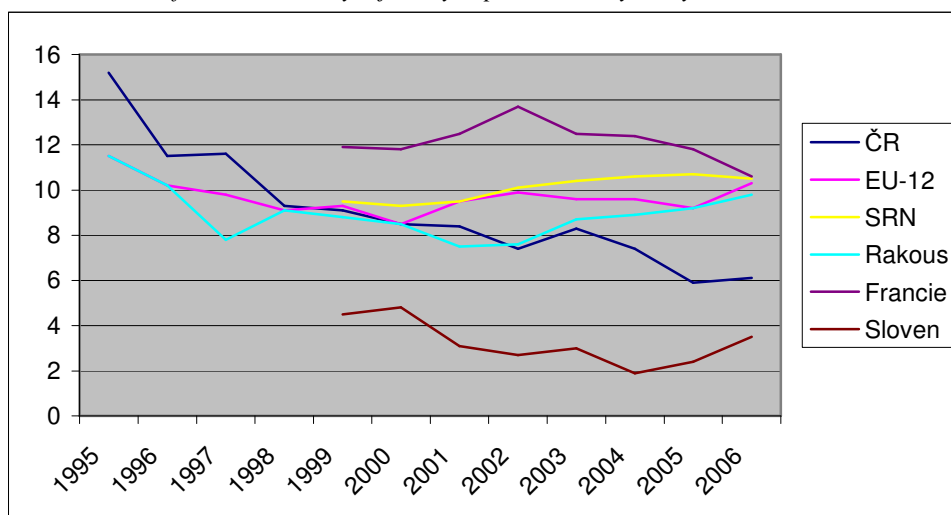
Tab.č.2 Vývoj míry hrubých úspor českých domácností v letech 1995 – 2008

ROK	V %
1995	15,2
1996	11,5
1997	11,3
1998	9,3
1999	8,5
2000	8,4
2001	7,4
2002	8,3
2003	7,4
2004	5,4
2005	8,2
2006	9,6
2007	10,9
2008	11,9

Pramen: www.czso.cz

V grafu č. 3 je srovnání vývoje míry úspor v jednotlivých letech v ČR, Francii, Německu, Rakousku a zemí EU za roky 1995 – 2006. Z grafu můžeme vyvodit, že i v starých zemích Evropské unie docházelo k poklesu míry úspor.

Graf č.3 Srovnání vývoje míry úspor v ČR a vybraných zemích EU



Pramen: www.czso.cz, oecd

Z tabulky č. 2 je patrné, že od roku 1999 až do roku 2005 docházelo ke klesajícímu trendu míry úspor, i když od roku 2007 zažívala Česká republika postupný nárůst ekonomiky, který se však příliš neprojevil do tvorby míry úspor. Ekonomický růst byl vykazován ve výši

Při porovnání míry úspor v zemích Evropské unie a amerického trhu, tak evropský kontinent patřil v letech 1995 – 2006 ke spořivějším národům, jak již bylo uvedeno, průměr

míry úspor dosahoval hodnot 9, 1 %, oproti tomu na americkém trhu činila míra úspor v letech 1995 pouze asi

4 %, ale postupně docházelo na americkém trhu k prudkému poklesu a v letech 2005 – 2007 dosahovala míra úspor amerických domácností pouze něco okolo 1 %, teprve v roce 2008 došlo k překvapivému zvýšení hodnoty na 6, 3 %. Z tohoto trendu můžeme vyvodit, že rozvíjející se finanční krize, která vznikla na americkém trhu tak určitým způsobem zasáhla i tvorbu míry úspor, americké domácností začali více šetřit na ještě „horší časy“.

Pokud však chceme porovnávat evropský kontinent s asijským kontinentem, tak zjistíme, že spořivější je asijský kontinent, zejména Čína, kde míra úspor v roce 2004 dosahovala 46 %. Nemůžeme tvrdit, že čím vyspělejší je země, tím se i dosahuje větší míra úspor, neboť např. Angola na africkém kontinentu vykazovala míru úspor v roce 2005 ve výši téměř 55 %.

Světová banka provedla porovnání hrubých národních úspor, (to je část hrubého národního disponibilního důchodu, která se nespotřebovává a může být použita na investice) které byly dosaženy v roce 2005 v jednotlivých zemích. Z tohoto porovnání vyplynulo, že Čína vykazuje 38,3 % hrubých národních úspor, Hong Kong 31,8, Japonsko 28,4 %, Korea 34 %, Singapur 47,7 %, Spojené státy pouze 17,4 %, opět se projevuje spořivost na evropském kontinentu, včetně ČR, kde hrubé národní úspory jsou v roce 2005 vykazovány v následujících procentech: ČR 24,5 %, Francie 22 %, Irsko 29,5 %, Německo 20,3 %, Švédsko 22,3 %. Z afrických zemí vykazuje hrubé národní úspory Nigerie ve výši 25,7 %, JAR 15,7 % a Zimbabwe 11,9 % hrubých národních úspor³. V tab.č.3 je uveden vývoj hrubých národních úspor ve vybraných zemích EU.

Hrubé národní úspory slouží k financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu. Hodnota hrubého národního disponibilního důchodu dosáhla v roce 2005 v ČR hodnoty 23 724,9 mld. Kč a výdaje na konečnou spotřebu činily 17 856,9 mld. Kč, tudíž hrubé národní úspory byly vykazovány ve výši 5 867,2 mld. Kč. Na 1000 Kč hrubého disponibilního národního důchodu připadlo v roce 2005 v ČR 250 Kč hrubých národních úspor, na Slovensku na 1000 SK připadlo v témže roce 208 Sk.⁴

Tab.č.3 Vývoj hrubých národních úspor u vybraných zemí EU za léta 1996 -2007 v %

Země	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ČR	27,4	24,7	26,8	25,2	25,3	25,1	23,5	21,6	22,4	24,5	24,6	26,2
Dánsko	20,8	21,7	20,9	21,9	23,1	23,8	23,2	23,2	22,5	23,8	24,5	25,0
Německo	20,7	20,8	21,1	20,5	20,3	19,7	19,7	19,6	21	21,3	22,2	22,9
Irsko	24,3	26,7	28,9	28,6	29,3	27,4	26,6	28,4	28	28,6	29,2	28,5
Španěl	21,7	22,4	22,6	22,7	22,4	22,4	23,2	23,7	22,7	22,4	22,3	22,1
Francie	18,7	19,9	20,9	21,4	21,3	21	19,7	19	18,7	18	18,5	18,9
Lotyšsko	13,2	15,2	15,4	14,7	19	19	20	20,6	20,6	22	22,1	22,8
Litva	12,9	16	14,2	11,9	14,2	16,1	17,1	16,9	16,4	18,4	17,5	17,6
Rakous	20,8	21,6	22,5	22,7	22,9	22,8	23,6	23,4	23,6	24,1	24,7	24,7
Polsko	20	20,2	21,4	20,3	19,2	18,1	16,2	16,9	16,5	17,3	18,4	19,2
Sloven	24,2	24,9	24,1	24,1	23,7	22,4	21,8	22,7	22,4	21,9	22,2	24,5
VB	15,9	16,9	17,6	15,6	14,9	14,9	15	14,8	15	14,4	14,6	14,9

Zdroj: Eurostat, údaje za roky 2006 a 2007 jsou prozatím předpokladem.

Z tabulky je patrné, že vývoj hrubých národních úspor byl ve vybraných zemích Evropské unie stabilní, nejsou vykazovány žádné výkyvy a v porovnání s Českou republikou se menší hodnoty vyskytují pouze u Lotyšska a Litvy, Polska a Spojeného království.

³ VOŘECHOVSKÝ,D. *Jak si vysvětlit vysoké (nejen) čínské úspory*. 23.1.2006. Dostupné na World Wide Web: <http://www.libinst.cz/clanky>

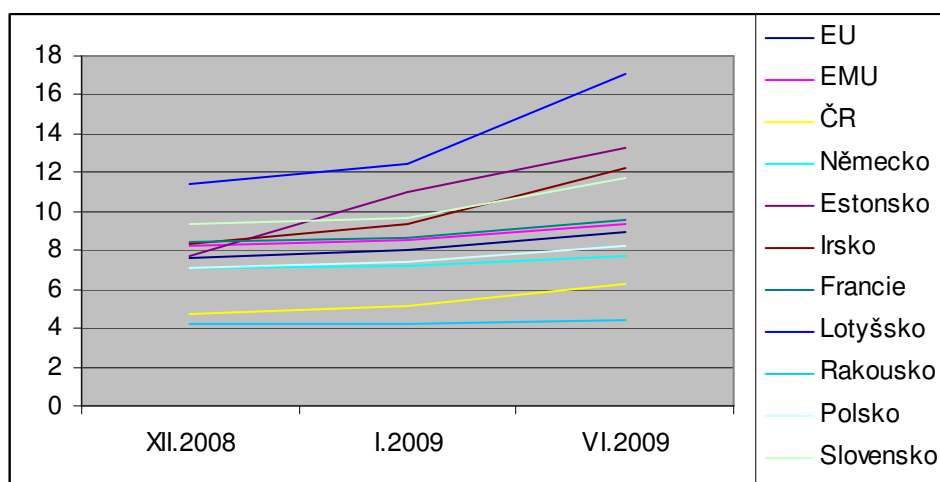
⁴ www.czso.cz

3.2 Příčiny poklesu míry úspor

Můžeme si položit otázku, co bylo příčinou poklesu míry úspor v ČR. Jednou z příčin je „konzumní“ život a to nejenom v zemích Evropské unie, včetně České republiky, ale i na americkém kontinentu. I když dochází k nárůstům příjmů, tak objem úspor klesá, ale naopak dochází ke zvyšující se spotřebě. Růst příjmů obyvatelstva je doprovázen růstem spotřeby. I když v posledních letech docházelo v ČR k nárůstu příjmů (mezd a příjmu z podnikání), což můžeme pozorovat z TAB nebo GRAF, tak tento nárůst neovlivnil zvýšení objemu úspor. Téměř celý přírůstek disponibilního důchodu je spotřebováván, což můžeme pozorovat z grafu č.1. Míra úspor je tvořena pouze příjmy z vlastnictví, to jsou příjmy, které vznikají z úroků, dividend, pronájmů z majetku. Domácností a to nejenom české, ale i v evropských a amerických zemích se stále více zadlužují a narůstá míra zadlužení. Lidé se stále více v posledních letech zaměřovali na spotřebu a nakupovali a požívali si nemovitosti a ostatní osobní statky.

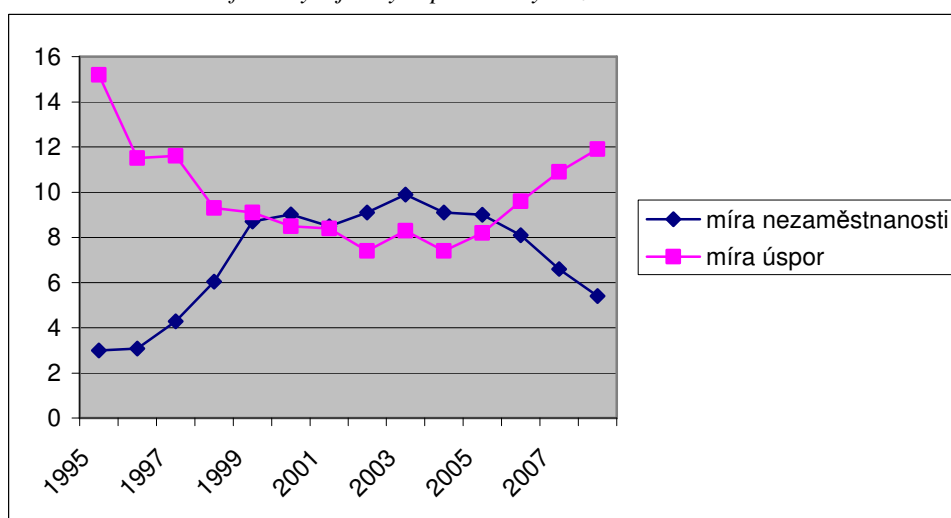
Dalším faktorem, který může mít vliv na míru úspor, je nezaměstnanost. Pokud se podíváme do tab. č. 2 tak zjistíme, že nejvyšší míra úspor byla v letech 1995 – 1997 a v tomto období vykazovala Česká republika míru nezaměstnanosti na úrovni 4 – 4,8 %. Od roku 1997 však dochází k poklesu míry hrubých úspor, i když nedocházelo k razantnímu nárůstu nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti se pohybovala v těchto letech v ČR na úrovni 6,5 – 8 %, , přesto se nezvedla míra úspor, dokonce v roce 2008 klesla míra nezaměstnanosti na úroveň 4,4 %, ale opět se razantněji nezvýšila míra úspor, dosahovala pouze 11,9 %. České obyvatelstvo místo spoření daleko více utrácí, což je opačný trend obyvatelstva zemí evropské unie. Obyvatelstvo zemí Evropské unie totiž úsporami kryje případnou ztrátu zaměstnání. Proto lze konstatovat, že v ČR nezaměstnanost přímo neovlivňuje míru úspor, ale naopak, je-li nízká míra nezaměstnanosti, tak nedochází ke zvýšení míry úspor, ale naopak k nárůstu spotřebních výdajů. Pokud porovnáme míru nezaměstnanosti v zemích EU dle grafu č.4, můžeme zjistit, že nejvyšší míru nezaměstnanosti k 30.6.2009 vykazují z vybraných zemí Lotyšsko, Irsko a ostatní země se pohybují mezi 6,8 % v ČR až po 11,7 % na Slovensku a že se míra nezaměstnanosti oproti konci roku 2008 zvýšila např. v ČR ze 4,7 % na 6,3 %. Pokud porovnáme hodnoty z grafu č.4 z hodnotami z grafu č.3 a tab.č.3, tak můžeme konstatovat, že ne vždy má nezaměstnanost vliv na výši míry úspor. Tak jak v České republice, tak i v zemích EU docházelo v předcházejících letech k větší spotřebě obyvatelstva a klesala míra úspor. V současné době při nízké míře nezaměstnanosti dochází v zemích evropské unie k vyšší míře úspor, ale v ČR nevede nižší nezaměstnanost k větší míře hrubých úspor domácností, což můžeme pozorovat z grafu č.5. Pokud však domácností očekávají zhoršení své životní situace v domnění ztráty zaměstnání, tak se začíná vyskytovat bariéra, která jim brání k tvorbě úspor. K dalšímu faktoru, který ovlivňuje míru úspor je narůstající zadluženost českého obyvatelstva.

Graf č.4 Vývoj míry nezaměstnanosti ve vybraných zemích EU



Pramen: www.csas.cz/banka/menu/cs

Graf.č.5 Vývoj míry úspor a míry nezaměstnanosti v ČR



pramen: www.finance.cz/ekonomika/prace/nezamestnanost, www.csu.cz

4 Závěr

České domácnosti patřily v 90. letech, podobně jako některé bývalé země Evropské unie ke spořivým národům, např. v roce 1995 byly české domácnosti schopné si odložit 15,2 % ze svých příjmů v podobě hrubého disponibilního důchodu. Na českou spořivost v 90. letech působilo hned několik faktorů, prvním faktorem, který měl vliv na tvorbu úspor je historický faktor, české domácnosti si i v předcházejících letech ukládaly volné finanční zdroje do bank, k dalším faktorům můžeme zařadit atraktivní podmínky malých bank působících na českém bankovním sektoru, včetně vyšších úrokových sazeb. Následně již v roce 1997 došlo ke snížení míry úspor a tento trend pokračoval až do roku 2006, kdy si české obyvatelstvo uspořilo jen 5 % ze svého hrubého disponibilního důchodu, zatímco země EU 27 si uspořily 11,2 % ze svého hrubého disponibilního příjmu domácností. V následujících letech 2007 a 2008 dochází i v ČR ke zvýšení míry úspor. Z toho vyplývá, že s rostoucím tempem růstu disponibilního důchodu, neroste tempo růstu úspor, ale naopak jak v ČR, tak i zemích EU dochází k nárůstu míry spotřeby. Tento trend můžeme pozorovat i na americkém trhu, ale i v této zemi došlo v roce 2008 k razantnímu navýšení míry úspor na 6,3 %. Naopak domácností v Číně a některých asijských zemích patří k velmi šetřivým národům, s růstem

disponibilního důchodu dochází k nárůstu míry úspor. K nejméně spořivým národům můžeme zařadit pobaltské země.

Při analýze bylo zjištěno, že na vývoj úspor nemá vliv hospodářský růst dané země, např. v Nigérii jsou vykazovány hrubé národní úspory ve výši téměř 26 %.

Dále bylo zjištěno, že v ČR nesouvisí s mírou úspor vývoj nezaměstnanosti. Ve sledovaných letech nevykazovala Česká republika vysokou míru nezaměstnanosti, přesto nedocházelo ke zvyšování míry úspor, teprve v roce 2008, kdy byla míra nezaměstnanosti na úrovni 4,4 %, tak i v ČR došlo k mírnému navýšení míry úspor oproti předcházejícím létům na 11,9 %. Naopak v zemích evropské unie při snižující se nezaměstnanosti docházelo ke zvyšování míry úspor, neboť lidé z obavy ze ztráty zaměstnání projevují větší sklon k úsporám, které následně použijí, pokud se dostanou do zhoršené životní situace. Vývoj míry úspor souvisí i s mírou zadlužení. Nejenom české domácností, ale i domácností v zemích eurozóny se v posledních letech více zadlužovaly, než tomu bylo v letech devadesátých. Využívají úvěrové produkty, které jim nabízí rozvinutý bankovní systém a více si užívají života. Dále bylo zjištěno, že na vývoj úspor v ČR nemá vliv růst příjmů (mzdy a platy, důchody z podnikání), i když docházelo k nárůstu příjmů, tak opět nedocházelo k nárůstu úspor, ale na vývoj úspor působí příjmy z vlastnictví, znamená to, že úspory jsou zvyšovány formou dividend, úroků a kuponů z dluhopisů.

I když v posledních letech je pro české domácnosti charakteristické, že růst jejich příjmů je zcela spotřebováván, tak i přesto mají úspory domácností velký význam v bankovníctví. Česká republika je z nově přistoupivších se zemí EU jediná, která není závislá na externím financování bankovního sektoru neboť existuje vysoký podíl vkladů na úvěrech a tím dochází k dobré bilanční likviditě bank působících na českém trhu.

Závěrem si můžeme položit otázku, zda bude pokračovat trend snižování míry úspor v České republice a interní zdroje bank, které slouží k úvěrování budou muset být nahrazeny externími zdroji, a jak se to bude projevovat do ekonomického růstu země a nebo již nastal zlom a vrátí se českému obyvatelstvu jeho typická spořivost, která se projevovala v devadesátých letech.

Literatura

- [1] HRONOVÁ, S., HINDLS, R.: *Ekonomické chování sektoru domácností ČR – spotřeba a zadluženost*. < <http://www.panda.hzperlink.cz/cestapdf/pdf08c3/hronova>
- [2] FEDSTEIN, M.: *Americká míra úspor a budoucnost dolaru*. www.outsidermedia.cz/Amerika-mira-uspor-budoucnost-dolaru-1.aspx
- [3] PTÁČEK, J.: *Úspory a vklady*. Bankovní institut, Praha, 1996.
- [4] Vořechovský, D.: *Jak si vysvětlit vysoké (nejen) čínské úspory*. www.libinst.cz/clanky
- [5] www.cnb.cz
- [6] www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta17020505.doc
- [7] www.penize.cz/ekonomika/prace/nezamestnanost
- [8] www.mfcr.cz
- [9] www.epp.eurostat.ec.europa.eu

Summary

Households support the economic growth, but on the other side they receive revenues in the form of wages, incomes from entrepreneurial activities and they are also the source of savings for financing of long-term assets. The paper is focused on the analysis of the savings evolution not only in the Czech Republic, but also in selected countries of the EU. There are some factors affecting the savings, these will be analysed in the paper.